

**Simulirana sjednica Sabora za učenike srednjih škola**  
Hrvatski sabor, 13.5.2013.

**NACIONALNI PROGRAM ZA MLADE 2009. - 2013.**

**PRIJEDLOG PROVEDBENIH MJERA ZA ZAPOSŁJAVANJE MLADIH**

Prijedlog provedbenih mjera za zapošljavanje mladih donosi se na temelju **Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013.**, područje Zapošljavanje i poduzetništvo.

**Razlozi:**

1. Zasjedanje učeničkog sabora Republike Hrvatske temelji se na hrvatskoj i europskoj tradiciji učenja mladih za aktivno i odgovorno građanstvo, odnosno, na **Kurikulumu građanskog odgoja i obrazovanja**. U većini gradova Republike Hrvatske kao i europskih gradova djeluju parlamenti mladih, kroz koje učenici uče i vježbaju se u rješavanju društvenih problema mladih.
2. Učenici će proučiti aktualnu nacionalnu politiku vezanu uz zapošljavanje mladih i razumjeti proces donošenja odluka o određenom problemu, proces donošenja zakona ili nacionalnih politika; učenici će znati u čemu se sastoji poveznica između nacionalnih politika i organizacije društva i države, razumjet će ovisnost demokracije, obrazovanja, otvorenog tržišta i razvoja;
3. Učenici će dobiti potpuni uvid u djelatnost Hrvatskog sabora time što će u ulozi zastupnika sudjelovati u simuliranim sjednicama Hrvatskoga sabora; što će raditi u zastupničkim klubovima, odborima, pisati amandmane, glasovati, postupati po Poslovniku i dnevnom redu.
4. Zasjedanje Učeničkog sabora Republike Hrvatske ulazi u sustav natjecanja, susreta i smotri koje organiziraju Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, Agencija za odgoj i obrazovanje u suradnji sa Službom za građane Sabora Republike Hrvatske

**Mjere:**

Mladi su pokretačka snaga i budućnost svake zajednice. Zajedničko mladima kao društvenoj skupini jesu i stvarne i pripisane socijalne značajke koje određuju njihovu društvenu ulogu, a posljedica čega je nedovoljna integracija mladih u ukupan društveni život i njihov nepovoljniji društveni status u usporedbi sa starijima.

Jedan od posebnih problema koji pogađa mlade jest zapošljavanje. Mladi nakon završetka formalnog obrazovanja teško pronalaze prvi posao, a kao jedan od ključnih razloga navodi se nedostatak iskustva, hiperproduktivnost pojedinih obrazovnih usmjerenja itd.

Institucionalizirano obrazovanje traje sve dulje, suvremene tehnološke promjene traže sve kvalificiraniju i fleksibilniju radnu snagu, a gospodarska kretanja ciklički uzrokuju porast nezaposlenosti koja najviše pogađa mlade. Naznačeni procesi rezultiraju i usporenim ulaskom u tzv. svijet rada, odnosno sporijim osamostaljivanjem, što mlade prisilno zadržava u ovisnom položaju.

Problem nezaposlenosti može se učinkovito rješavati kroz duže razdoblje i jedino kroz razvoj gospodarstva što znači poticanje novih investicija, porast ukupnog broja zaposlenih i obrazovanje koje će pratiti gospodarske zahtjeve.

### **Prijedlozi mjera:**

- 1) Postojeći obrazovni sustav prilagoditi potrebama sudjelovanja u suvremenim društvenim procesima, stvarnim potrebama tržišta rada, su-kreiranju tržišta rada stvaranjem novih proizvoda/usluga.

Nastavni sadržaji trebaju služiti tome da razvijemo sposobnosti za bolje razumijevanje složenosti, procesa i odnosa u suvremenom svijetu, da znamo povezivati različita predmetna područja i nadograđivati nove spoznaje. Znanja trebaju imati poveznice sa životom, služiti životu i biti primjenjiva. Nastavnici ih trebaju metodama poučavanja i učenja učiniti takvima i napraviti izbor onih znanja koja su uistinu važna. Široka opća kultura jest bogatstvo ali je važno pronaći mjeru između širine znanja i specijalističkih znanja koja traži suvremeno tržište rada. Stjecanja vještina treba se odnositi ne samo na stručne vještine (koje se stječu u strukovnim školama) već i na komunikacijske vještine, građanske vještine, poduzetničke vještine.

Sustav vrijednosti koji usvajamo u školi događa se slučajno. Treba ga osvijestiti, učiniti vidljivim tako da se o njemu razgovara, da ga se propituje. U sustavu vrijednosti treba naglašavati pozitivan odnos prema radu, marljivost, poštenje, odgovornost, solidarnost i toleranciju. Ukoliko taj sustav vrijednosti bude oživljen u sustavu obrazovanju velika je vjerojatnost da ćemo ga ponijeti sa sobom u život i na radno mjesto.

- 2) Prilagoditi upisne kvote za srednje škole i fakultete.
- 3) Uvesti i integrirati u kurikulum društveno korisno učenje – učenje kroz volonterski rad – koje bi se bodovalo i upisivalo u radnju knjižicu (ili u budućnosti u *Europas*) i pružalo konkretnu prednost prigodom zapošljavanja.
- 4) Tijekom školovanja treba educirati i usmjeravati mlade na pokretanje vlastitog posla – uvesti praktične module u programe gdje je to moguće, uvesti u

gimnazije a ne samo u strukovne škole pokretanje vježbovni tvrtki u kojima učenici prolaze sve faze od osnivanja tvrtke, poslovanja, kompletne korespondencije (kako na hrvatskom tako i na stranim jezicima), knjigovodstvene evidencije, marketinške kampanje pa i same proizvodnje – neophodne budućem poduzetniku (*manageru*) te tako na tržište rada poslati kompetentnu i poduzetnu osobu spremnu za rad, koja se već susrela s nizom poteškoća koje čekaju svakog tko odluči pokrenuti vlastiti posao. U sve vrste škola uvesti praktičnu nastavu i veći broj sati praktične nastave izvan škole za obrtnička i tehnička zanimanja, a za učenike gimnazija također uvesti rad u različitim organizacijama, javnim i državnim službama kako bi i u vrijeme školovanja, koje će biti dugotrajno, imali dodir sa 'svijetom rada' i bolje se upoznavali s postojećim zanimanjima i mogućnostima kreiranja novih zanimanja prema potrebama tržišta rada.

- 5) Educirati mlade kako sastaviti projekte i konkurirati za sredstva europskih fondova organizirajući seminare u srednjim školama.
- 6) Sufinancirati projekte mladih po školama u kojima se istakne inovatorska prednost i omogućiti daljnji razvoj projekta. Kreativne pojedince stipendirati i omogućiti realizaciju najkvalitetnijih ideja kroz uvođenje inovacije mladih u konkretne programe školstva – npr. primjena odličnih softvera koje su izradili učenici i studenti u programima učenja.
- 7) Promovirati izvrsnost. Učenicima koji se ističu svojim radom i talentima, odnosom prema drugima i odgovornošću prema zajednici dodjeljivati stipendije, omogućavati stručna usavršavanja, isticati ih kao dobre primjere, motivirati ih.
- 8) Jačanje uloge učeničkih i studentskih centara u informiranju mladih tijekom i nakon završene srednje škole o mogućnosti pronalaska honorarnog ili trajnog zaposlenja te bolje povezanosti s tržištem rada.
- 9) Mjere za mlade koji se žele baviti primarnim zanimanjima (poljoprivreda, stočarstvo ...) – evidentirati sve poljoprivredne površine u državnom vlasništvu i dati ih mladim ljudima na obrađivanje. Olakšati mladima da dobiju zemlju na obrađivanje pod uvjetom da izrade elaborat o njezinom korištenju koji će biti prihvaćen od nadležnih vlasti. Poticanje eko proizvodnje u poveznici s eko turizmom što treba biti ponuđeno kao komparativna prednost RH zbog netaknute prirode (i danas na tržištu traženi prirodno uzgojeni proizvodi osiguravaju opstanak proizvođaču). Povezivati škole i fakultete s lokalnom zajednicom čime bi se pomoglo mladima u izradbi elaborata o perspektivnim i inovativnim djelatnostima.
- 10) Olakšati poslodavcima sezonsko zapošljavanje mladih oslobođanjem plaćanja poreza tijekom prve godine, 50% tijekom druge i 75% za treću poduzetničku godinu. Ne uvjetovati zaposlenje radnim iskustvom – mladi negdje moraju početi stjecati radno iskustvo te ono ne smije biti uvjet za zapošljavanje.

- 11) Povećavati mogućnosti samozapošljavanja mladih i ulaska u poduzetništvo.
- 12) Stvoriti bazu podataka o inovativnim poslovima na europskom tržištu.
- 13) Posebno subvencionirati poduzeća koja pokreću mladi ljudi iz sredstava EU-fondova.

**Zaključak:**

**Prijedlog navedenih mjera sastavni su dio Nacionalnog programa za mlade i doprinose su mladima daljnjem razvoju nacionalne politike za mlade.**